
Ignacego Prączyńskiego

Dzielnice: Wola

Osiedla: Czyste

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1916

Opis

Ignacy Pantaleon Prączyński herbu Grzymała (1792-1850) - generał wojsk polskich. Był rodowitym Wielkopolaninem, przyszedł na świat w podkostrzyńskich Sannikach. Jako piętnastolatek wstąpił w szeregi armii Księstwa Warszawskiego. Zamieszkał wówczas w Poznaniu i tam zaczął się kształcić w kierunku inżynierii wojskowej, kontynuując naukę w Dreźnie oraz Szkole Aplikacyjnej Artylerii i Inżynierii w Warszawie. Wraz z Napoleonem Bonapartem przeszedł kampanię austriacką (1809, głównie w stolicy biorąc m.in. udział w umocnieniu rogatek Jerozolimskich i budowie mostu łyżwowego przez Wisłę a później fortyfikując Modlin), moskiewską (1812) i saską (1813), uczestnicząc w bitwie narodów pod Lipskiem (był świadkiem śmierci księcia Józefa Poniatowskiego). Od 1815 roku służył w armii Królestwa Polskiego, był również wykładowcą taktyki oraz fortyfikacji w warszawskiej uczelni, do której wcześniej sam uczęszczał. W 1818 roku powierzono mu demarkację granicy z Prusami a po jej zakończeniu kierownictwo budowy Kanału Augustowskiego. Już wówczas działał w konspiracji, należąc do Związku Kosynierów i Wolnomularstwa Narodowego a później współtworząc Towarzystwo Patriotyczne. W 1826 roku został za to na trzy lata aresztowany i podczas pobytu w więzieniu napisał "Pamiętnik wojny Rosji z Austrią i Prusami". Po wybuchu powstania listopadowego przedstawił generałowi Józefowi Chłopickiemu swoją wizję walki z Rosjanami, która jednak nie zyskała aprobaty dyktatora zrywu, który - być może czując się zagrożonym - zesłał go do Zamościa. Dopiero kolejny wódz - generał Jan Skrzynecki - skorzystał z części jego pomysłów, ale niestety, było już za późno. Był autorem projektu obrony Grochowa (sam uczestniczył w bitwie), wspólnie z generałem Józefem Bemem zwyciężył pod Iganiami. Obwiniony za klęskę pod Ostrołęką został zdymisjonowany ze stanowiska kwatermistrza generalnego. 16 VIII 1831 roku był jednodniowym wodzem naczelnym, jednak nie zyskał poparcia innych generałów. Należał do grupy dowódców warszawskich, którzy w dniach 7-8 IX 1831 roku w karczmie Żelazne na Woli uczestniczyli w rokowaniach kapitulacyjnych miasta. Po upadku zrywu - jako jeden z nielicznych - został awansowany do rangi generała brygady. Prawie natychmiast jednak został aresztowany przez władze carskie (odmówił bowiem złożenia przysięgi na wierność carowi) i zesłany w głąb Rosji - początkowo do Jarosławia a potem do Gatczyna, gdzie za zgodą władz napisał "Pamiętnik historyczno-wojskowy o wojnie polsko-rosyjskiej 1831". Zwolniony po dwóch latach, ale ciągle inwigilowany, osiadł niedaleko Sandomierza, gdzie zajął się badaniami historycznymi, w efekcie których opublikował "Czterech ostatnich wodzów polskich przed sądem historii. Już ciężko chory wyjechał do Krakowa a stamtąd na Wyspę Helgoland na Morzu Północnym, gdzie utonął

podczas kąpieli.

Spoczywa:

Pierwotnie został pochowany w miejscu śmierci. Urnę z ziemią z miejsca jego pochówku złożono w 1997 w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu.

Do 1954.05.20 był patronem dzisiejszej ul. Wałowickiej.

Ciekawostki

Powstała ok. 1768, początkowo nazywała się Drogą Królewską, która łączyła Ujazdów z Wolą. Biegła dzisiejszymi ulicami Kusocińskiego, Wyzwolenia, Nowowiejską, Niemcewicza, Prądyńskiego właśnie, Orдона, Elekcyjną, Ciołka i Dalibora. Ulica została przecięta torami kolei W-W w 1844 i kolei obwodowej w 1875. Władze carskie umieściły tu Pomnik Bitwy 1831. Po 1916 droga została podzielona na poszczególne ulice, poprzedzielane zabudową miejską. Większość zabudowy spłonęła w 1939 i 1944.

Do lat 60. XX wieku ulica była dłuższa i dochodziła na północ łukiem do ul. Wolskiej (łącząc się z nią na wysokości wejścia do parku Sowińskiego). Pozostałością po dawnym przebiegu ulicy jest kamienica stojąca ukośnie przy skrzyżowaniu ul. Orдона i Jana Kazimierza. Co ciekawe obecnie istnieją plany ponownego przedłużenia ul. Prądyńskiego na Odolany (z wiaduktem nad Al. Prymasa Tysiąclecia), z tym że ulica miałaby bieć bardziej na południe, kończąc się na ul. Sowińskiego.

Stan obecny:

Nr 5\7: Miejska Piekarnia Mechaniczna. Powstawała w 1927-9 wg proj. Wacława Paszkowskiego chociaż projekt gotowy był już w 1923, jednak brakowało pieniędzy na realizację. Istniały tu 2 budynki: jednym był skład mąki, gdzie na pierwszym piętrze wyrabiano mechanicznie ciasto, a na parterze porcjowano je i kształtowano w bochenki. W drugim budynku znajdowały się piece. Przerabiano dziennie 90 ton ciasta z 6 wagonów mąki pracowało jednak tutaj jedynie 14 osób. Zmechanizowanie piekarni podobno wcale nie odbierało pieczywu smaku.

Nr 9: dom Władysława Borensztadta. Powstał w 1936 dla znanego na Woli specjalisty robót spawalniczych. Później miał on fabryczkę kotłów i urządzeń sanitarnych.

Nr 12\14. Warszawskie Centrum Wystawiennicze EXPO XXI. Kompleks wystawienniczo-targowy wg proj. Jana i Haliny Dybałtów.

Nr 33: Budynek dawnej elektrowni. Powstał w 1911.

róg ul. J. Bema: kapliczka.

Data nadania nazwy: 1916.04.01

Podziękowania dla p. Pawła Tuzinka.
